

عَلَى مَعَ الْقُرْآن

وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَام

«لا يفترقان»

جلد اول

کتاب عقل و جهل و کتاب العلم

عقل و جهل و فضیلت دانش و دانشمندان از دیدگاه قرآن و امام علی عَلَيْهِ السَّلَام

تألیف و ترجمه و توضیح:

العلامة الحجة الشيخ محيي الفلسفي الشيرازي «دارابی»

مؤسسه و مدرسه علمی و تحقیقاتی مهدی موعود «عج»

انتشارات نوید شیراز

فلسفی، یحیی
علی مع القرآن و القرآن مع علی علیه السلام «لایفترقان» / تألیف و ترجمه و توضیح یحیی
الفلسفی الشیرازی «دارابی». — شیراز: نوید شیراز. ۱۳۸۵.

ج. ۳: ISBN : 964-358-411-9

ج. ۲: ISBN : 964-358-410-0

ج. ۱: ISBN : 964-358-409-7

(دوره): ISBN : 964-358-415-1

فهرست نویسی یراساس اطلاعات فیها.
کتابنامه.

مدرجات: ج. ۱. کتاب عقل و جهل و کتاب العلم = عقل و جهل و فضیلت دانش و دانشمندان از دیدگاه قرآن و امام علی علیه السلام. -- ج. ۲. کتاب التوحید = توحید و خداشناسی از دیدگاه قرآن و امام علی علیه السلام. -- ج. ۳. کتاب عدل الهی = عدل الهی از دیدگاه قرآن و امام علی علیه السلام.

۱. قرآن -- تحقیق. ۲. علی بن ابی طالب (ع). ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نظریه درباره علوم. ۳. علی بن ابی طالب (ع). ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نظریه درباره عدالت. ۴. علی بن ابی طالب (ع). ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نظریه درباره توحید. ۵. قرآن و علوم. ۶. عدالت (اسلام) -- جنبه های قرآنی. ۷. توحید -- جنبه های قرآنی. الف. عنوان.

۲۹۷/۱۵

BP۶۵/۳/۸۶۸

۸۴-۲۵۶۶۸م

کتابخانه ملی ایران



علی مع القرآن و القرآن مع علی علیه السلام جلد اول: کتاب عقل و جهل و کتاب العلم

تألیف و ترجمه: العلامة الحجة الشيخ یحیی الفلسفی الشیرازی «دارابی»

مؤسسه و مدرسه علمی و تحقیقاتی مهدی موعود «عج»

□ صفحه آرا: پدیده □ گرافیک: واصف □ چاپ: ستاره □ تیراژ: ۲۱۰۰ جلد

چاپ اول: ۱۳۸۵ □ حق چاپ محفوظ

ناشر: انتشارات نوید شیراز

دفتر شیراز - تلفن ۶۲-۲۲۲۶۶۶۱-۲۲۲۹۶۷۶-۷۱۱ □ ص. پ: ۷۱۳۶۵/۶۶۶

دفتر تهران - تلفن/نمبر ۲۱-۸۸۹۰۵۹۲۵

پست الکترونیکی: E-Mail: navid_publication @ yahoo.com

ISBN : 964-358-409-7

شابک: ۹۶۴-۳۵۸-۴۰۹-۷

تقدیم و اهداء

در بین نویسندگان و مؤلفان مرسوم است که نوشتار و تألیفات خود را بیکی از نیاکان و یا بزرگان و اندیشمندان جهان اهداء و تقدیم می‌نمایند، و من هر چه فکر کردم کسی لایق‌تر و برتر و والاتر از امیرمؤمنان و مولای متقیان و اسطوره صبر و استقامت و پیشگام صحنه‌های پیکار و نبرد و شجاعت و شهامت، و مظلوم‌ترین مظلومان جهان یعنی وجود مقدس علی بن ابی طالب (علیه السلام) را نیافتم که بتوانم زحمات جمع‌آوری و ترتیب نوشتار و تحقیقات خود را بایشان که از طفولیت با قرآن زندگی خود را آغاز نموده و در راه پیاده شدن فرامین آن جهاد و جان‌فشانی نموده است اهداء و تقدیم می‌نمایم!

آری جا دارد که پس از تدوین و انتشار موسوعه مسندالرسول الأعظم (علیه السلام) احادیث دوّمین معصوم و اوّلین وصیّ بلافصل پیامبراسلام، و پیشوای مسلمانان و شیعیان جهان امام علی (علیه السلام) بنام: (علی مع القرآن و القرآن مع علی) که متخذ از قرآن و همدوش با قرآن است تقدیم حضورتان نمایم، که این خود صحیفه و لاء و دوستی است که توسط کوچکترین ارادتمندان و پیروان مکتب مقدسش، «مکتب تشیع علوی» و تنها فرقه ناجیه رقم زده شده است.

بارزوی اینکه حضرتش این خدمت ناچیز را قبول فرمایند و جزای [یوم لا ینفع مالٌ و لا بنونَ إلاّ مَنْ أتیَ الله بقلبٍ سلیم] را با شفاعت نامحدودش نصیب این بنده‌ی عاصی گرداند و بگفته برادران خطاکار یوسف: "یا أیُّهَا الْعَزِیزُ مَسَّنَا وَ أَهْلَنَا الضُّرُّ وَ جِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْکَیْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَیْنَا إِنَّ اللَّهَ یَجْزِی الْمُتَصَدِّقِینَ"

«آنان گفتند: ای عزیز! ما و خاندان ما ناراحتی فرا گرفته و متاع کمی برای خرید موادغذائی با خود آورده‌ایم پیمانه را برای ما کامل کن و بر ما تصدّق و بخشش نما که خداوند بخشنده گنارا پاداش می‌دهد».

"المؤلف"

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا ونبينا محمد وآله الطيبين الطاهرين ولا سيما وصيه ووزيره و خليفته من بعده على بن أبى طالب، و خاتم أوصائه الحجة بن الحسن العسكري عجل الله تعالى فرجه و سهل الله مخرجه و رزقنا الله رؤيته و شفاعته، و لعنة الله على أعدائهم و مخالفينهم و غاصبي حقوقهم و منكري فضائلهم و مناقبهم أجمعين الى قيام يوم الدين.

پس از حمد و ثنای الهی و درود بر پیامبر اسلام و ائمه طاهرين، این بنده عاصی و غرق دریای معاصی و چشم داشت رحمة پروردگار: یحیی بن درویشعلی فلسفی دارابی شیرازی بعرض خوانندگان گرامی و مطالعه کنندگان عزیز می‌رساند که چون مسند الرسول الأعظم (علیه السلام) در چهل و سه جلد بعربی پایان پذیرفت و هفت جلد آنرا بنام قدوة التفاسیر لخاتم المرسلین و دو جلد از آن بنام الصحيفة النبویة و یک جلد آنرا بنام الكلمات الغراء فی فضائل الزهراء (علیها السلام) از مجموع چهل و سه جلد عنوان مستقل پیدا کرد، تصمیم بر آن گرفته شد که احادیث الإمام امیر المؤمنین (علیه السلام) را بنام: «علی مع القرآن و القرآن مع علی» بهمان ترتیب با ذکر آیاتی از قرآن حکیم در اول هر باب تنظیم و تدوین گردد، باین تفاوت که این کتاب بلحاظ اینکه اکثر شیعه و مناطق شیعه نشین از مسلمانان پارسی زبان می‌باشند، ترجمه احادیث با بیان و توضیحات لازمه بر آن افزوده گردد تا عزیزان فارسی زبان بتوانند بهتر از این اقیانوس مواج و باب مدینه علوم رسول الله (صلی الله علیه و آله) بهرور شوند، و در این راستا بچند نکته لازم و مورد توجه اشاره می‌شود:

۱- شماره‌هایی که بعنوان تسلسل قبل از ذکر حدیث نگاشته می‌شود شماره مربوط بکل احادیث عمومی این موسوعه است، تا بتوان فهمید که چند حدیث از آن حضرت نوشته شده است.

۲- شماره و ارقام احادیثی که بعد از تسلسل ذکر می‌شود مربوط باحادیث آن باب است تا بتوان ملتفت شد که در این باب چند حدیث از آن حضرت بدست آمده است.

۳- در پایان هر حدیث با اعلام پاورقی محل نقل حدیث و مصدري که آن حدیث و یا توضیح و یا بیانی که از غیر مؤلف باشد نمودار می‌گردد.

۴- مصادر و مراجع این کتاب همان مصادر و مراجع مسندالرسول است که مورد توجه و نظر تمام فقهاء و مراجع تقلید و دانشمندان اسلامی است، چه مراجع و مصادر شیعه و چه از ابناء عامه که علماء شیعه ایراد فرموده‌اند و چه آنهایی که خود مؤلف مباشرتاً و بدون واسطه از کتب آنها برداشت کرده است.

۵- نسخه بدلهائی که از نسخه‌های مختلف بیان می‌شود در بین این علامت [...] ذکر می‌شود و همچنین تفاوت‌های لفظی و معنوی به آن مشخص می‌گردد.

۶- پس از ذکر عنوان هر باب، چندین آیه از قرآن کریم که مربوط به موضوع آن باب است با ترجمه آیت الله مکارم شیرازی مدظله و مرحوم الهی قشه‌ای ذکر می‌شود، تا ارتباط بین کتاب خدا و احادیث امام علی بن ابی طالب (علیه السلام) که بفرموده رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) : «عَلَى مَعَ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ لَا يَفْتَرِقَانِ» سخنان آن حضرت در هر موضوع همدوش با قرآن و پس از آن ذکر گردد، تا تطابق سخنان آن ابرمرد قرآنی با متن قرآن حاصل شود، و در این راستا از روح مقدس و والای آن حضرت که محور تمام فیوضات الهی است برای به پایان رسانیدن این موسوعه عظیم استعانت نموده، امید است آن بزرگوار کیمیا صفت در این باره گوشه چشمی به این بنده ناچیز نمایند آمین یا رب العالمین. (۱)

(۱) در آغاز این شیوه با استخاره بقرآن حکیم و آیه ۲۸-۲۹ از سوره الرعد: «الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ» الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحَسُنَ ثَنَابٌ موجب عزم و اراده بیشتری گردید.

صفحه	باب	فهرست عناوین بابها	شماره احادیث باب	شماره تسلسل
		تقدیم و اهداء مقدمه		
۹	۱	کتاب فضل عقل و مذمت جهل	۳۰	۳۰
۲۹	۲	نشانهای خرد و سپاهیاننش	۳۰	۶۰
۳۹	۱	کتاب فضل علم و علماء -	۴۰	۱۰۰
		علم واجب و وجوب پژوهش و تحصیل		
۷۶	۲	گروهها و دستجات مردم در فراگیری علم	۳	۱۰۳
۸۱	۳	پرسش از عالم و دانشمند	۲	۱۰۵
۸۵	۴	مذاکرات و گفتگوی علمی و...	۸	۱۱۳
۹۰	۵	انجام کار بدون دانش و آگاهی	۳	۱۱۶
۹۲	۶	علوم و دانشهایی که مردم مأمور فراگیری	۱۱	۱۲۷
۱۰۱	۷	آداب طلب و فراگیری علم و احکام دانشجو	۸	۱۳۵
۱۱۰	۸	ثواب هدایت کردن دیگران و...	۱۲	۱۴۷
۱۲۲	۹	چگونگی استعمال علم و اخلاص در فراگیری	۱۵	۱۶۲
۱۳۹	۱۰	حق و قدر و ارزش دانشمند	۷	۱۶۹
۱۴۶	۱۱	صفات و اقسام علماء و دانشمندان	۲۰	۱۸۹
۱۶۹	۱۲	روش آموزش و پرورش	۱	۱۹۰
۱۷۴	۱۳	نهی از مخفی نگاهداشتن علم و دانش	۱۶	۲۰۶
۱۹۰	۱۴	درباره آنکه می توان علم از او فرا گرفت	۱۰	۲۱۶
۲۰۶	۱۵	مذمت و نکوهش از دانشمندان بد	۹	۲۲۵
۲۱۴	۱۶	نهی از گفتار بدون علم و فتوای برای	۱۴	۲۳۹

شماره تسلسل	شماره احادیث باب	فهرست عناوین بابها	باب	صفحه
۲۴۴	۵	میزان و مقدار مجاز در مجادله	۱۷	۲۳۶
۲۴۶	۲	مذمت انکار نمودن حق و بدی طعنه زدن	۱۸	۲۴۶
۲۵۰	۴	در فضیلت نگارش اخبار و حدیث گفتن	۱۹	۲۵۲
۲۵۱	۱	فضیلت و ثواب کسی که چهل حدیث حفظ کند	۲۰	۲۵۶
۲۵۹	۸	آداب و روش روایت کردن و حدیث گفتن	۲۱	۲۶۴
۲۶۱	۲	هیچ چیزی وجود ندارد مگر آنکه حکم آن در قرآن است و علم آن نزد امام	۲۲	
۲۶۷	۶	نزد ائمه تمام مواد علم و دانش موجود است	۲۳	۲۷۸
۲۶۹	۲	هر دانش برحق در دسترس مردم قرار گرفته	۲۴	۲۸۴
۲۷۵	۶	احادیث ائمه سخت و دشوار و دارای وجوه مختلفی است	۲۵	۲۸۸
۲۷۶	۱	حکم احادیثی که اهل تسنن از رسول گرامی نقل می کنند	۲۶	۲۹۷
۲۸۴	۸	علت اختلاف بعضی از اخبار با بعضی دیگر	۲۷	۲۹۹
۲۸۷	۳	توقف در موارد شبهه و احتیاط در دین	۲۸	۳۲۰
۲۹۸	۱۱	شناخت بدعت و سنت و تفرقه بین حق و باطل	۲۹	۳۲۴
۳۰۲	۴	آیات و اخباری که در اصول فقه مورد استنباط قرار می گیرد	۳۰	۳۳۵
۳۱۳	۱۱	در بدعتها و خود رانی ها و قیاس است	۳۱	۳۶۶
۳۱۷	۴	شگفت ترین دانش ها و تفسیر حروف ابجد	۳۲	۳۸۷
۳۳۰	۱۳	حجیت فتوای ائمه معصومین از عترت رسول الله (ص)	۳۳	۴۰۰